

PROGRAM BEZPIECZNY PRZEDSZKOLAK

Opracowała: Joanna Rybkowska

Wstęp

Współczesny świat przynosi nam coraz więcej zagrożeń, na które w dużej mierze narażone są małe dzieci. Prawie każdego dnia docierają o nas wiadomości o dziecku skrzywdzonym, zaginionym, pogryzionym przez psa czy dziecku, które było ofiarą różnego rodzaju wypadków. A jak można tego wszystkiego uniknąć? A chociaż ograniczyć te wszystkie okropne rzeczy, które przytrafiają się dzieciom? Już od najmłodszych lat należy podejmować różne działania, aby dzieci czuły się bezpieczniej każdego dnia. Stąd też pomysł na powstanie tego programu.

Zadaniem przedszkola jest zapewnienie dziecku najważniejszej z potrzeb - potrzeby bezpieczeństwa. Dziecko powinno czuć się bezpiecznie w grupie, z rówieśnikami, w szatni i na podwórku przedszkolnym. Powinno też darzyć zaufaniem pracowników przedszkola. Nie mniej ważne jest nauczanie przedszkolaka, aby sam mógł zadbać o swoje bezpieczeństwo i zdrowie.

Przedszkole ma duży wpływ na kształtowanie osobowości dziecka, dlatego też należy jak najwcześniej rozpocząć systematyczne działania zmierzające do uświadomienia dzieciom grożących im niebezpieczeństw. Dzieci powinny nauczyć się rozpoznawać sytuacje niebezpieczne, powinny znać zagrożenia na nie czyhające. Powinny wiedzieć, przede wszystkim, w jaki sposób ich unikać, a gdy zaistnieją, jak sobie poradzić.

Bezpieczeństwo dziecka w przedszkolu to podstawowe zadanie dla nauczyciela. Dzieci mają słabe doświadczenie życiowe, nie zawsze wiedzą jak należy zachować się w różnych sytuacjach, które są dla nich zagrożeniem. Dlatego ważne jest, aby jak najwcześniej wyposażyć dzieci w wiedzę, umiejętności, dzięki którym unikną wielu niebezpiecznych sytuacji, będą wiedziały jak unikać, zapobiegać i jak najszybciej pokonywać niebezpieczeństwa.

Zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa dziecka w przedszkolu zawarte w „Podstawie programowej” z dnia 23 grudnia, 2008r

Podstawa programowa wychowania przedszkolnego opisuje proces wspomagania rozwoju i edukacji dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. Przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych oraz inne formy wychowania przedszkolnego w równej mierze pełnią funkcje opiekuńcze, wychowawcze i kształcące. Zapewniają dzieciom możliwość wspólnej zabawy i nauki w warunkach bezpiecznych, przyjaznych i dostosowanych do ich potrzeb rozwojowych.

Celem wychowania przedszkolnego jest:

Wdrażanie dzieci do dbałości o bezpieczeństwo własne oraz innych.

Dziecko kończące przedszkole i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

- 1) wie, jak trzeba zachować się w sytuacji zagrożenia i gdzie można otrzymać pomoc, umie o nią poprosić;
- 2) orientuje się w bezpiecznym poruszaniu się po drogach i korzystaniu ze środków transportu;
- 3) zna zagrożenia płynące ze świata ludzi, roślin oraz zwierząt i unika ich;
- 4) wie, że nie może samodzielnie zażywać lekarstw i stosować środków chemicznych (np. środków czystości);
- 5) próbuje samodzielnie i bezpiecznie organizować sobie czas wolny w przedszkolu i w domu; ma rozeznanie, gdzie można się bezpiecznie bawić, a gdzie nie.

Zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa dziecka zawarte w programie „Nasze przedszkole” Małgorzaty Kwaśniewskiej, Wiesławy Żaby-Żabińskiej, Wydawnictwa Mac, na którym opiera się praca wychowawczo- dydaktyczna w przedszkolu

Nasze bezpieczeństwo, na co dzień

- Świadome i konsekwentne unikanie sytuacji zagrażających bezpieczeństwu.
- Poznanie zasad bezpieczeństwa, przestrzeganie ich:
  - zasad ruchu drogowego, dotyczących prawidłowego i bezpiecznego poruszania się po ulicach i drogach,
  - właściwego zachowania się w czasie korzystania ze środków transportu,

- odpowiedniego zachowania się podczas burzy, huraganu,
  - zachowania ciszy w miejscach publicznych,
  - niehałasowania przy ludziach chorych, starszych,
  - bezpiecznego posługiwania się przyborami, np.: igłą, nożyczkami, młotkiem,
  - wybieranie bezpiecznego miejsca do zabaw.
- Uświadomienie niebezpieczeństw wynikających z nieprzestrzegania zakazów:

- nieoddalania się od rodziców (opiekunów) w miejscach publicznych,
  - bawienia się w miejscach niedozwolonych, np.: przy ruchliwej ulicy, na zamarzniętym stawie,
  - zabaw różnymi źródłami ognia, które mogą być przyczyną pożaru,
  - wpuszczania do mieszkania, pod nieobecność rodziców, obcych ludzi,
  - rozmawiania z obcymi ludźmi (niepodawanie danych osobowych oraz nieprzekazywanie informacji na temat rodziny), odchodzenia z nimi,
  - jedzenia nieznanych roślin, brudnych owoców,
  - bawienia się lekarstwami, środkami chemicznymi,
  - samowolnego korzystania z urządzeń elektrycznych,
  - zbliżania się do nieznanych zwierząt, zwłaszcza psów.
- Umiejętne korzystanie ze sprzętu sportowego, przyborów, narzędzi, urządzeń znajdujących się na placu zabaw.
- Informowanie nauczyciela o wszystkich sytuacjach budzących wątpliwości i obawy.
- Sygnalizowanie potrzeby pomocy w sytuacjach zagrożenia osobom, które mogą tej pomocy udzielić.

Program obejmuje kilka zagadnień:

- 1. Bezpieczeństwo dziecka w przedszkolu**
- 2. Bezpieczeństwo dziecka na placu zabaw**
- 3. Bezpieczeństwo dziecka na drogach i ulicach**
- 4. Bezpieczeństwo dziecka domu**
- 5. Bezpieczeństwo na placu zabaw w pobliżu miejsca zamieszkania**
- 6. Bezpieczeństwo dziecka na zbiornikami wodnymi**
- 7. Bezpieczne zabawy na śniegu**
- 8. Ostrożność wobec obcych i nieznanomych zwierząt**
- 9. Bezpieczeństwo w sieci**
- 10. Bezpieczne odpoczynek na wsi**

Działania profilaktyczne przedszkola to:

- Przybliżenie dzieciom zagrożeń, na które może być narażone
- Nauka odpowiedzialności za swoje czyny, przewidywanie skutków
- Nauka radzenia sobie w różnych sytuacjach
- Nauka podejmowania właściwych decyzji

Bezpieczne przedszkole to:

- Piękne, przestronne sale
- Bezpieczny plac zabaw
- Uśmiechnięty personel
- Pomoc dziecku w każdej sytuacji

CELE PROGRAMU:

CEL GŁÓWNY:

Celem niniejszego programu jest poszerzenie wiadomości dziecka na temat jego bezpieczeństwa w różnych sytuacjach

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Dziecko:

1. Rozumie pojęcie „bezpieczeństwa”.
2. Wie jak dbać o bezpieczeństwo swoje i innych.
3. Szanuje zakazy i nakazy dorosłych dotyczące zachowania się: w domu, na placu zabaw w przedszkolu i w miejscu zamieszkania.
4. Zna podstawowe zasady i obowiązki pieszego uczestnika ruchu drogowego, sposoby bezpiecznego zachowania się na drogach.
5. Zna podstawowe zasady zachowania się w środkach komunikacji.
6. Zna numery telefonów alarmowych i wie, kiedy należy z nich korzystać.
7. Wie, jak należy zachowywać się nad zbiornikami wodnymi.
8. Zna podstawowe zasady korzystania z Internetu.
9. Wie jak zachowywać się wobec obcych.
10. Wie jak zachowywać wobec nieznanymi zwierząt, wobec ich ataku i nietypowego zachowania.
11. Twórczo uczestniczy w zabawach i zajęciach dydaktycznych.

METODY I FORMY PRACY

METODY:

- Podające:

- rozmowy
- pogadanka;
- opowiadanie;
- opis;
- objaśnienie (wyjaśnienie).

- Problemowe:

- klasyczna problemowa;
- aktywizujące (- gry dydaktyczne, - inscenizacje, - dyskusje dydaktyczne, - metoda sytuacyjna).

- Praktyczne:

- pokaz;
- ćwiczenia.

FORMY:

- indywidualna;
- zbiorowa;
- zespołowa.

SPOSOBY REALIZACJI:

* wycieczki i spacery

* pogadanki, opowiadania dające dziecku możliwość dzielenia się swoimi obserwacjami i przeżyciami

* zagadki

* pomoce dydaktyczne — zestaw ilustracji, plansz, płyt., bajek

* zabawy tematyczne

* zabawy ruchowe

- * filmy edukacyjne
- * spotkania z zaproszonymi gośćmi
- * gry
- * inscenizacja
- * twórczość plastyczna
- * spotkania z przedstawicielami zawodów takich jak: policjant, strażak, weterynarz

PRZEWIDYWANE EFEKTY:

Po realizacji programu zdrowotnego dziecko będzie:

- świadome, jak prawidłowo dbać o swoje bezpieczeństwo,
- unikać zagrożeń wynikających z przebywania na podwórku, na ulicy, w domu, w przedszkolu, nad zbiornikami wodnymi
- znało numery alarmowe: 997 – policja, 998 – straż pożarna, 999 – pogotowie, 112 – wspólny numer z telefonu komórkowego
- świadome tego, iż w sieci nie należy podawać swoich danych

Ewaluacja programu:

- Analiza kart pracy dzieci
- Obserwacja postaw i zachowań dzieci
- Przeprowadzenie wśród dzieci ankiety sprawdzającej ich wiedzę na temat jego bezpieczeństwa

1. BEZPIECZEŃSTWO DZIECKA W PRZEDSZKOLU

TREŚCI PROGRAMOWE

ZADANIA	PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA I UMIEJĘTNOŚCI DZIECI
Wprowadzenie zasad bezpiecznego zachowania się w sali	Dziecko: <ul style="list-style-type: none"> - szanuje i respektuje nakazy i zakazy nauczycielek i wszystkich pracowników przedszkola - nie oddała się samodzielnie z sali i budynku przedszkola - wie, co oznacza zgodna i bezpieczna zabawa - przestrzega reguły obowiązujące w społeczności dziecięcej, stara się w zgodzie współdziałać z innymi dziećmi - nie wychyla się przez okna znajdujące się w sali - nie dotyka przewodów i urządzeń elektrycznych - zgłasza nauczycielce uszkodzone zabawki - wie, że rzucając zabawkami może wyrządzić komuś krzywdę - wie, gdzie znajduje się droga ewakuacyjna w przedszkolu - zna zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami: igłą, nożyczkami, młotkiem

2. BEZPIECZEŃSTWO DZIECKA NA PLACU ZABAW

TREŚCI PROGRAMOWE:

ZADANIA	PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA I UMIEJĘTNOŚCI DZIECI
Wprowadzenie zasad bezpiecznego zachowania się na	Dziecko: <ul style="list-style-type: none"> - wie jak prawidłowo korzystać ze sprzętu znajdującego się w ogrodzie - wie, iż nie należy podchodzić do osób obcych, które

terenie ogrodu przedszkolnego	znajdują się za ogrodzeniem - wie, iż nie należy oddalać się bez zezwolenia nauczycielki - rozumie, dlaczego należy zgłaszać nauczycielce wszelkie skaleczenia - rozumie, nie należy spożywać żadnych roślin rosnących w ogrodzie, gdyż grozi to zatruciem
-------------------------------	---

3. BEZPIECZE • STWO DZIECKA NA DROGACH I ULICACH

TREŚCI PROGRAMOWE:

ZADANIA	PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA I UMIEJĘTNOŚCI DZIECI
Wprowadzenie zasad pieszego ruchu drogowego i kołowego	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna podstawowe zasady i obowiązki pieszego uczestnika ruchu drogowego, sposoby bezpiecznego zachowania się na drogach - potrafi zastosować poznane zasady w konkretnej sytuacji (np. przejście przez jezdnię po pasach) - potrafi ocenić właściwe i niewłaściwe zachowanie pieszych - wie jak zachować się podczas spacerów po okolicy i wycieczek - rozpoznaje i nazywa wybrane znaki drogowe - zna zasadę poruszanie się po lewej stronie jezdni - potrafi wyjaśnić, dlaczego bardzo ważne jest podróżowanie w foteliku samochodowym - wie, że może zgłosić się o pomoc do policjanta, darzy go zaufaniem - zna numer alarmowy 997 i 112, wie, iż należy korzystać z niego tylko w sytuacji zagrożenia - uzasadnia, dlaczego doszło do wypadku i jak można było temu zapobiec;

4. BEZPIECZEŃSTWO DZIECKA W DOMU

TREŚCI PROGRAMOWE

ZADANIA	PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA I UMIEJĘTNOŚCI DZIECI
Uświadomienie zagrożeń wynikających z zabaw podczas nieobecności rodziców	Dziecko: <ul style="list-style-type: none"> - wie, iż nie należy wychylać się z okien i balkonów - wie, iż nie należy wychodzić bez zezwolenia dorosłych z domu - jest świadome tego, czym grozi wchodzenie na dachy, strychy i do piwnic - nie wsiada z obcymi do windy - rozumie, iż o wszystkich niepokojących wydarzeniach należy opowiedzieć rodzicom - wie, iż nie należy manipulować i bawić się urządzeniami gospodarstwa domowego, urządzeniami technicznymi będącymi pod wpływem prądu, gazu - zna konsekwencje bawienia się w domu zapałkami, gdyż jest to niebezpieczne dla ich zdrowia i życia - zna numer alarmowy do Straży Pożarnej 998 - wie, iż nie należy wpuszczać do domu obcych - jest świadomy tego, iż nie należy spożywać żadnych leków znajdujących się w domu - zna konsekwencje wspinania się na meble

5. BEZPIECZEŃSTWO DZIECKA NA PLACU ZABAW W POBLIŻU MIEJSCA ZAMIESZKANIA

TREŚCI PROGRAMOWE:

ZADANIA	PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA I UMIEJĘTNOŚCI DZIECI
Uświadomienie	DZIECKO: <ul style="list-style-type: none"> - wie, iż nie należy oddalać się od domu bez zgody rodziców

zagrożeń wynikających z zabaw w pobliżu swojego miejsca zamieszkania	<ul style="list-style-type: none"> - wie, czym grozi bawienie się na budowach, wykopach itp. - nie godzi się na jazdę samochodem, spacer, lody, gdy proponuje mu to ktoś obcy- wie, iż należy jak najszybciej oddalić się od nieznajomego, a nawet głośno wzywać pomoc, - rozumie, iż o zaczepkach kogoś obcego należy powiadomić bliską mu osobę - jest świadomy konsekwencji, spożywania nieznanym sobie roślin i próbowania nieznanym substancji, które proponują np., starsi koledzy - zna pojęcie „zły dotyk”
--	---

6. BEZPIECZEŃSTWO DZIECKA NAD ZBIORNIKAMI WODNYMI

TEŚCI PROGRAMOWE:

ZADANIA	PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA I UMIEJĘTNOŚCI DZIECI
Uświadomienie zagrożeń wynikających z przebywania nad zbiornikami wodnymi	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, dlaczego nie należy korzystać z kąpielni w jeziorze lub innym zbiorniku wodnym bez opieki osób dorosłych - rozumie, dlaczego należy smarować ciało kremami ochronnymi podczas przebywania na plaży - rozumie konieczność osłaniania głowy chusteczką, czapką przed promieniami słonecznymi itp. - wyjaśni, dlaczego nie można wchodzić na zamrożone zbiorniki wodne - wie, jak należy zachować się podczas burzy, huraganu

7. BEZPIECZNE ZABAWY NA •NIEGU

TREŚCI PROGRAMOWE:

ZADANIA	PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA I UMIEJĘTNOŚCI DZIECI
<p>Uświadomienie zagrożeń wynikających z niewłaściwych zachowań podczas zabaw na śniegu</p>	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, iż nie należy rzucać śnieżkami w kolegów, gdyż można wyrządzić komuś krzywdę - jest świadome zagrożenia, wynikającego z wchodzenia na zamrożone zbiorniki wodne - wie, czym grozi zjeżdżanie na sankach w pobliżu ulicy - wie, że musi zachować ostrożność podczas jazdy na sankach, zawsze musi zjeżdżać nogami do przodu. - jest świadome, że powinno ono bawić się w miejscu dobrze widocznym i wolnym od jakichkolwiek wystających ze śniegu przedmiotów.

8. OSTRO•NO•• WOBEC OBCYCH LUDZI I NIEZNAJOMYCH ZWIERZ•T

TREŚCI PROGRAMOWE

ZADANIA	PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA I UMIEJĘTNOŚCI DZIECI
<p>Stosowanie zasady ograniczonego zaufania w stosunku do osób obcych i nieznanymi zwierząt.</p>	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jest świadome niebezpieczeństw grożących ze strony nieznanymi osób: * nie rozmawiam z obcymi * nie wsiadam z nieznanymi do samochodu * nie przyjmuję niczego od obcych (słodczy, napojów itp.) * nie udaję się z obcymi na proponowany przez niego spacer, wycieczkę itp.

	<p>* wie, że nikt nie ma prawa go dotykać, ma prawo odmówić jakiegokolwiek dotyku, który nie sprawia mu przyjemności</p> <ul style="list-style-type: none"> - jest świadome niebezpieczeństw wynikających ze strony nieznanymi, „dzikich” zwierząt - przyjmuje postawę ograniczonego zaufania wobec wszystkich zwierząt - wie, iż o przypadkowym kontakcie ze zwierzęciem lub o pogryzieniu lub ukąszeniu niezwłocznie należy powiadomić osobę dorosłą - wie, jak należy postępować w przypadku ataku psa - wie, iż nie należy wchodzić na teren pilnowany przez psa - wie, iż nie należy głaskać psa bez zgody właściciela, drażnić go, podchodzić, gdy spożywa posiłek
--	--

9. BEZPIECZEŃSTWO W SIECI

ZADANIA	PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA I UMIEJĘTNOŚCI DZIECI
<p>Uświadomienie dzieciom zagrożeń płynących z korzystania z Internetu a w tym i komputera</p>	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna bezpieczny sposób korzystania z komputera - wie, iż nie należy korzystać z Internetu bez zgody rodziców - nie podaje swoich danych osobowych w Internecie (adresu, nazwiska, wieku) - nie umawia się na spotkanie z osobami poznanymi poprzez Internet

10. BEZPIECZNE ODPOCZYNEK NA WSI

ZADANIA	PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA I UMIEJĘTNOŚCI DZIECI
Uświadomienie zagrożeń wynikających z niewłaściwego zachowania się podczas pobytu na wsi	Dziecko: <ul style="list-style-type: none"> - wie, iż nie należy bawić się w pobliżu jezdni - jest świadome niebezpieczeństwa wynikającego z wsiadania i bawienia się na maszynach rolniczych - zna konsekwencje drażnienia zwierząt gospodarczych - jest świadome niebezpieczeństwa, jakie stanowi schylenie się do studni - wie, iż nie należy bawić się zapalkami a zwłaszcza w pobliżu siana, słomy

ANEKS:

I. Obrazki do wykorzystania w pracy z dzieckiem:

1. „Moje kontakty z psem”
2. „Moje bezpieczeństwo w domu”
3. „Bezpieczeństwo w Internecie”
4. „Nie rozmawiaj z obcymi”
5. „Bezpieczeństwo na drodze”
6. „Bezpieczeństwo na placu zabaw”
7. „Bezpieczeństwo nad zbiornikami wodnymi”

II. Wiersze poruszające tematykę bezpieczeństwa.

III. Wybór literatury wraz z opisem poruszającej tematykę bezpieczeństwa.

IV. Kolorowanki

V. Ankieta dla dzieci sprawdzających ich wiedzę na temat ich bezpieczeństwa

